

Полтавський державний медичний університет
Кафедра післядипломної освіти лікарів-стоматологів

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ
по догляду за знімними зубними протезами

Скрипников П.М., Силенко Ю.І.,
Хребор М.В., Хавалкіна Л.М.

ПОЛТАВА 2023

Актуальність

Після протезування знімними (частковими та повними) протезами для відновлення жувальної ефективності, пацієнтам необхідно вміти користуватися та проводити догляд за конструкціями, які в них будуть протягом тривалого часу і, вірогідно, викликати різноманітні неприємні відчуття.

Необхідно знати правила користування протезами, виконуючи які, процес адаптації пройде швидше і непомітніше.

Для цього нами розроблена “Пам’ятка пацієнту”.

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

ПО ДОГЛЯДУ ЗА ЗНІМНИМИ ЗУБНИМИ ПРОТЕЗАМИ

1. Необхідно в кріслі у стоматолога навчитись самостійно знімати і одягати знімні протези. Вдома потренуйтеся перед дзеркалом, потім без нього.

2. Перед накладанням протези змочіть у воді або скористайтесь фіксуєчим засобом.

3. Процес адаптації триває до 30 днів. Протези можуть порушувати дикцію, викликати підвищене слиновиділення, зміну смакових і температурних відчуттів, утруднене відкушування і розжовування їжі. Також можлива незадовільна фіксація протезів або потрапляння залишків їжі під них, прикусування щік, губ, язика. Всі ці явища зменшуються до кінця першого тижня носіння протеза і зникають через 3-4 тижні.

4. При виникненні больових відчуттів не пізніше ніж через добу необхідно звернутися до лікаря. Зубні протези потрібно надіти за кілька годин до візиту (навіть якщо це викликає біль) для того, щоб лікар міг визначити місце ушкодження і провести корекцію.

5. Експлуатація знімної ортопедичної конструкції може викликати почуття нудоти. В цьому випадку рекомендується зробити кілька глибоких вдихів, частіше робити ковтальні рухи, частіше полощити рот теплою водою (8-10 разів на день).

6. Перші дні після накладання протезів їх не слід виймати з порожнини рота, навіть вночі. Виймайте їх тільки для очищення і проведення гігієни порожнини рота. Після адаптації знімну ортопедичну конструкцію рекомендується знімати на час нічного сну.

7. Швидше відновити правильну вимову допомагає читання вголос в спокійній, невимушеній обстановці протягом 2 годин.

У більшості пацієнтів дикція відновлюється досить швидко (через 5-6 днів).

8. Перші 2-4 дні носіння протеза намагайтеся вживати м'яку їжу і не навантажувати протез до повної адаптації до нього. Намагайтеся не кусати передніми зубами. Пережовувати їжу бічними зубами одночасно (лівими і правими відразу). Їжу розріжте на дрібні шматочки.

11. Ні в якому разі не можна самостійно намагатися провести виправлення, лагодження або інші дії із знімною ортопедичною конструкцією.

12. Не робіть перерви в носінні протеза більше півтора-двох тижнів. Як правило, якщо протезом не користуватися більше місяця, він приходить в непридатність і потрібно виготовляти новий.

13. Не рідше 2-х разів на рік відвідуйте лікаря-стоматолога, консультуйтеся з ним про особливості догляду за Вашою ротовою порожниною, використовуйте при необхідності рекомендовані їм спеціальні засоби і препарати!

14. Середній термін використання знімної ортопедичної конструкції становить 3-5 років, після чого вона підлягає заміні в результаті анатомічних змін, пов'язаних зі зміною зубощелепної системи.

ПАМ'ЯТКУ ПІДГОТУВАЛИ:

Головний лікар

КП «Полтавський обласний центр стоматології – стоматологічна клінічна поліклініка»
Полтавської обласної ради, д.мед.н., професор Скрипників П.М.

Професор Скрипнікова Т.П., к.мед.н. Хавалкіна Л.М., доцент Хміль Т.А., асистент Дубина В.О.

Мета

Спрямувати пацієнта на правильне користування і догляд за знімними зубними протезами протягом рекомендованого терміну використання та навчити способам і методам які можна застосовувати для цього.

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

- 1.Необхідно в кріслі у стоматолога навчитись самотійно знімати і одягати знімні протези. Вдома потренуватися перед дзеркалом, потім без нього.
- 2.Перед накладанням, протези необхідно змочити у воді, або скористуватися фіксуєчими засобами.
- 3.Процес адаптації триває до 30 діб. Протези можуть порушувати дикцію, викликати підвищене слиновиділення, зміну смакових і температурних відчуттів, утруднене відкушування і розжовування їжі.

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

Також можлива незадовільна фіксація протезів, або потрапляння залишків їжі під них, прикушування щік, губ, язика. Всі ці явища зменшуються до кінця першого тижня користування протезом і зникають через три-чотири тижня.

4. При виникненні больових відчуттів, не пізніше ніж через добу, необхідно звернутися до лікаря. Зубні протези рекомендовано надіти за кілька годин до візиту (навіть якщо це викликає біль) для того, щоб лікар міг визначити місце ушкодження і провести корекцію.

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

5. Експлуатація знімної ортопедичної конструкції може викликати почуття нудоти. В цьому випадку рекомендується зробити кілька глибоких вдихів, частіше робити ковтальні рухи, також полоскати рот теплою водою (8-10 разів на день).
6. Перші дні після накладання протезів, їх не слід виймати з порожнини рота, навіть вночі. Знімайте їх тільки для очищення і проведення гігієни порожнини рота. Після адаптації, знімну ортопедичну конструкцію рекомендується знімати на час нічного сну.

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

7. Швидше відновити правильну вимову допомагає читання вголос в спокійній, невимушеній обстановці протягом 2-х годин. У більшості пацієнтів дикція відновлюється досить швидко (через 5-6 днів).
8. Перші 2-3 дні носіння протеза намагайтеся вживати м'яку їжу і не навантажувати протез до повної адаптації до нього. Намагайтеся не кусати передніми зубами. Пережовувати їжу бічними зубами одночасно (лівими і правими відразу). Їжу розріжте на дрібні шматочки.

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

9. Ні в якому разі не можна самотійно намагатися провести виправлення, лагодження або інші дії із знімними ортопедичними протезами.
10. Не робіть перерви в носінні протеза більше півтора-двох тижнів. Як правило, якщо протезом не користуватися більше місяця, він стає непридатним і тоді потрібно виготовляти новий.
11. Не рідше двох разів на рік відвідуйте лікаря-стоматолога, консультуйтеся з ним по особистому догляду за Вашою ротовою порожниною, використовуйте, при необхідності, рекомендовані спеціальні засоби і препарати.

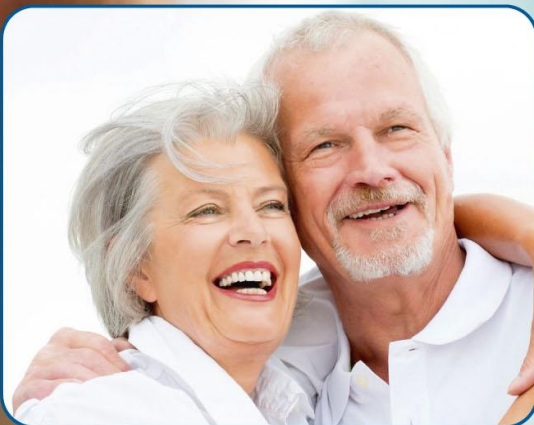
ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

12. Середній термін використання знімної ортопедичної конструкції становить 3-5 років, після чого вона підлягає заміні в результаті анатомічних змін, пов'язаних зі зміною тканин зубо-щелепної системи.

ПАМ'ЯТКА ПАЦІЄНТУ

ПО ДОГЛЯДУ ЗА ЗНІМНИМИ ЗУБНИМИ ПРОТЕЗАМИ

Правила догляду за знімною ортопедичною конструкцією і гігієна порожнини рота:

1. Протези повинні бути чистими. Знімну ортопедичну конструкцію необхідно очищати поза порожниною рота зубною щіткою з пастою два рази в день (вранці після прийому їжі і ввечері перед сном), а також після кожного прийому їжі в міру можливості.

2. Для очищення пластмасових частин зубного протеза краще зубна щітка середньої жорсткості, для металевих – жорстка. Для очищення нейлонових знімних протезів краще використовувати спеціальні засоби, створені для чищення саме таких ортопедичних конструкцій.

3. Неприпустимо мити зубний протез гарячою водою - це може вплинути на його форму.

4. Щоб видалити пігментні плями від кави і нікотину і т.п., які можуть з'явитися з часом, треба звернутися до лікаря. Зубний технік відновить необхідне полірування і блиск.

5. Для очищення зубних протезів можна скористатися спеціальними очисними засобами, що продаються в аптеках («President», «Corega», «Protexin»).

Правила зберігання знімної ортопедичної конструкції:

1. Після повної адаптації знімну ортопедичну конструкцію рекомендується знімати на час нічного сну (слизова порожнина рота повинна відпочивати від тиску протеза).

2. Знімна ортопедична конструкція повинна зберігатися загорнутою у вологу серветку в ємності, що герметично закривається.

Стани, при яких необхідно негайно звернутися до лікаря:

1. При запаленні слизової оболонки в місцях зіткнення зі знімним зубним протезом, больових відчуттях, печінні слизової оболонки порожнини рота необхідно терміново звернутися до лікаря.

2. При порушенні фіксації знімного протеза - балансування, туга чи слабка фіксація.

3. У разі поломки або виникненні тріщини в базисі знімного протеза.

4. При появі рухливості опорних зубів, видаленні одного або декількох зубів. При втраті зуба (зубів), за який утримуються або спираються часткові знімні протези, можлива приварка штучного зуба до протезу на місце втраченого свого. Починка знімного протезу займає 2-3 дні. Починка проводиться без гарантії.

Гарантійний термін на пластмасові знімні і бюгельні протези – 1 рік. Протягом гарантійного терміну протез ремонтується або переробляється безкоштовно. Після закінчення гарантійного терміну робота оплачується повністю.

ПАМ'ЯТКУ ПІДГОТУВАЛИ:

Головний лікар

КП «Полтавський обласний центр стоматології – стоматологічна клінічна поліклініка»

Полтавської обласної ради, д.мед.н., професор Скрипників П.М.

Професор Скрипнікова Т.П., к.мед.н. Хавалкіна Л.М., доцент Хміль Т.А., асистент Дубина В.О.

Правила догляду за знімною ортопедичною конструкцією

1. Протези повинні бути чистими. Знімну ортопедичну конструкцію необхідно очищати поза порожниною рота зубною щіткою з пастою двічі на день (вранці після прийому їжі і ввечері перед сном), а також після кожного прийому їжі в міру можливості.
2. Для очищення пластмасових частин зубного протеза краще застосовувати зубну щітку середньої жорсткості, для металевих – жорстку. Для очищення нейлонових зубних протезів, використовуються спеціальні засоби, створені безпосередньо для таких конструкцій.

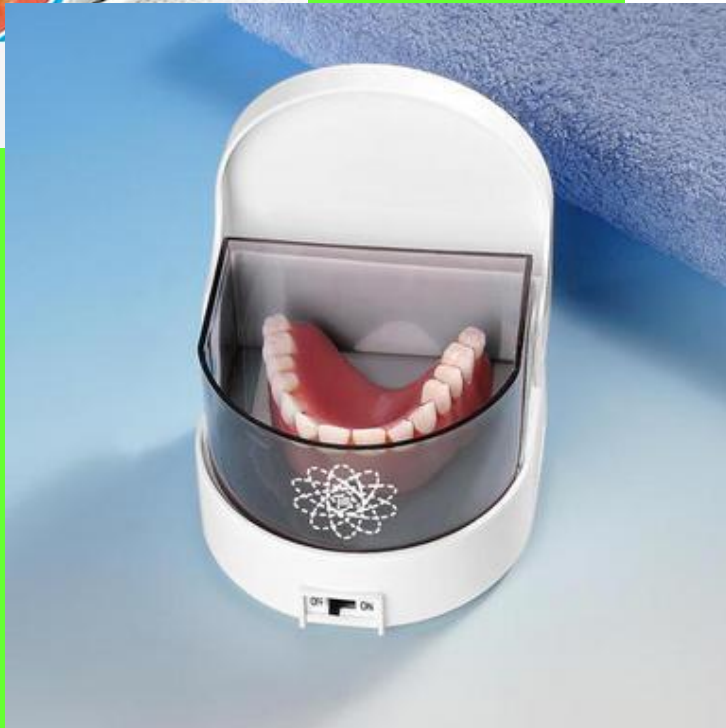
Правила догляду за знімною ортопедичною конструкцією

3. Неприпустимо мити зубний протез гарячою водою – це може вплинути на його форму.
4. Щоб видалити пігментні плями від кави і нікотину та ін., які можуть виникнути з часом, необхідно звернутися до лікаря. Зубний технік відновить необхідне полірування і блиск.
5. Для очищення зубних протезів використовуються спеціальні очисні засоби, що продаються в аптеках (President, Corega, Protefix).

Правила зберігання знімної ортопедичної конструкції

1. Після повної адаптації знімну ортопедичну конструкцію рекомендується знімати на час нічного сну (слизова оболонка порожнини рота повинна відпочивати від тиску протеза).
2. Протез повинен зберігатися загорнутим у вологу серветку в ємності, що герметично закривається.

Стани, при яких необхідно негайно звернутися до лікаря

1. При запаленні СОПР в місцях контакту із знімними зубними протезами, больових відчуттях, печінні СОПР.
2. При порушенні функції знімного зубного протеза – балансування, туга чи слабка фіксація.
3. У разі поломки або виникненні тріщини в базисі знімного протеза.
4. При появі рухомості опорних зубів, видаленні одного або декількох зубів.

ВИСНОВКИ

- Таким чином, для того, щоб користування протезом було ефективним і приносило задоволення пацієнту, лікарю-стоматологу-ортопеду необхідно пояснювати правила користування ним.
- Щоб не витрачати час лікаря, ми розробили “Пам’ятку пацієнту”, яку лікар може видавати пацієнтам. При цьому, хворий завжди буде мати її в наявності і не хвилюватися про те, що він щось забув.
- І тільки тоді використання знімних ортопедичних конструкцій буде не тільки приносити задоволення пацієнту, а й попередить виникнення небажаних ускладнень.

Література

1. Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Шинкевич В.І. та ін; ВДНЗУ «УМСА».-Полтава: ТОВ «АСМІ»,2016.-102 с.
2. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: від теорії до практики: довідник лікаря «Стоматолог»; за ред.А.В.Борисенка.-К.:Бібліотека»Здоров'яУкраїни»,2013.
3. Кайдашев І.П. Основи геронтології / Кайдашев І.П.,Борзих О.А.-Полтава:б.в.,2011
4. Шепитько В.И. Развитие лица, строение и развитие органов ротовой полости / Шепитько В.И., Лисаченко О.Д., Ерошенко Г.А.- Полтава:б.и., 2014